Sözsüz Yak?nl?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sözsüz Yak?nl?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30862

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sözsüz Yak?nl?k Ölçe?i (SYÖ), bireylerin ki?ileraras? ili?kilerde sergiledi?i sözsüz ileti?im davran??lar? arac?l???yla olu?turduklar? psikolojik yak?nl?k düzeyini ölçmek amac?yla uyarlanm?? psikometrik bir araçt?r. Ölçe?in Türkçe adaptasyon çal??mas?, Mestan Küçük ve N. B. ?spir taraf?ndan 2017 y?l?nda gerçekle?tirilmi?tir. Bu uyarlama çal??mas?, Türk kültüründeki ileti?im pratiklerinde sözsüz davran??lar?n etkisini ve önemini bilimsel olarak incelemeye olanak tan?maktad?r. Ölçek, özellikle ileti?im, sosyal psikoloji ve e?itim bilimleri alanlar?nda kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Sözsüz ?leti?im, Yak?nl?k, Ki?ileraras? ?li?kiler, Uyarlama, Psikometrik Özellikler, Mestan Küçük.

Yazarlar

Mestan Küçük, N. B. ?spir

Amaç

Sözsüz Yak?nl?k Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin sosyal etkile?imlerde kar??daki ki?iyle kurduklar? psikolojik mesafeyi ve s?cakl??? ifade etmede kulland?klar? sözsüz i?aretlerin yo?unlu?unu ve çe?itlili?ini belirlemektir. Bu i?aretler genellikle göz temas?, vücut yönelimi, fiziksel mesafe ve dokunma gibi sözsüz davran?? biçimlerini kapsar.

Ölçek, ileti?im ara?t?rmac?lar?n?n, bireylerin yak?nl?k kurma e?ilimlerini ve bu e?ilimlerin farkl? ba?lamlardaki (e?itim, i?yeri, aile) ili?kilerin kalitesi üzerindeki etkilerini sistematik bir ?ekilde de?erlendirmelerine yard?mc? olmay? hedefler.

Yap?

Ölçek taraf?ndan ölçülen ana yap?, literatürde "Sözsüz Yak?nl?k" (Nonverbal Immediacy) olarak tan?mlanan psikolojik yap?d?r. Sözsüz yak?nl?k, bir bireyin di?erine kar?? pozitif duygular?n?, ilgisini ve dikkatini sözcük kullanmadan ifade etme çabas?d?r. Bu yap?, genellikle güven olu?turma, ili?ki memnuniyetini art?rma ve ki?ileraras? çekicili?i yükseltme ile ili?kilidir.

Ölçek maddeleri, bireylerin kendi sözsüz ileti?im tarzlar?n? de?erlendirmelerine dayan?r ve bu davran??lar?n s?kl???n? veya yo?unlu?unu ölçer. Ölçek, genellikle birden fazla alt boyuta sahip olabilir; bunlar aras?nda dokunma davran???, göz temas? ve vücut duru?u gibi spesifik yak?nl?k göstergeleri yer alabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Türkçe uyarlama çal??mas? (Küçük ve ?spir, 2017) kapsam?nda, Sözsüz Yak?nl?k Ölçe?i'nin yap?sal geçerli?i detayl? olarak incelenmi?tir. Yap?lan analizlerde, ölçe?in orijinal formunun teorik boyut yap?s?n? koruyup korumad??? s?nanm??t?r. Bu amaçla, faktör yüklerinin yeterlili?i ve model uyum indeksleri de?erlendirilmi?tir.

Ayr?ca, ölçüt ba??ml? geçerlik çal??malar? yürütülerek, ölçe?in teorik olarak yak?nl?k göstermesi beklenen di?er psikolojik yap?larla (örne?in, ileti?im kayg?s?, empati) anlaml? korelasyonlar sergiledi?i tespit edilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in amac?na uygun bir ?ekilde sözsüz yak?nl?k yap?s?n? ölçtü?ünü desteklemektedir.

Güvenirlik

Sözsüz Yak?nl?k Ölçe?i'nin güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k ve zamana ba?l? stabilite aç?s?ndan incelenmi?tir. Ölçe?in genel iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanm?? ve elde edilen katsay?n?n kabul edilebilir düzeyin üzerinde oldu?u rapor edilmi?tir. Bu durum, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Ek olarak, test-tekrar test yöntemi kullan?larak, ayn? örneklemden farkl? zaman aral?klar?nda elde edilen puanlar aras?ndaki korelasyon incelenmi?tir. Yüksek test-tekrar test korelasyonlar?, ölçek puanlar?n?n zaman içinde kararl? oldu?unu ve ölçüm hatas?n?n dü?ük oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Küçük ve ?spir (2017) taraf?ndan yap?lan geçerlik çal??mas?nda, ölçe?in boyut yap?s?n? do?rulamak amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm??t?r. Bu analizler, orijinal ölçe?in varsay?lan faktör yap?s?n?n (genellikle tek boyutlu veya çok boyutlu bir yap?) Türkçe örneklemde de uygun model uyum indeksleri ile desteklendi?ini göstermi?tir.

Faktör analizleri, ölçe?in çok boyutlu bir yap?ya sahip olmas? durumunda, her bir alt boyutun (örne?in, fiziksel yak?nl?k, görsel yak?nl?k) birbirinden ayr??t???n? ve teorik beklentilere uygun olarak sözsüz yak?nl?k kavram?na katk?da bulundu?unu teyit etmi?tir.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Öz bildirim tipi ölçek (Self-report scale). Derecelendirme format? orijinal ölçe?e ba?l? olarak Likert tipi bir ölçek olabilir (Örn: "Hiçbir Zaman"dan "Her Zaman"a).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler, özellikle üniversite ö?rencileri ve genel popülasyon.

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri.

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas? genellikle üniversite ö?rencileri üzerinde gerçekle?tirilmi?tir; ancak ölçek, ki?ileraras? ileti?imin oldu?u her türlü yeti?kin popülasyonunda kullan?labilir.

Test Metodolojisi: Kat?l?mc?lar?n, belirli sosyal durumlarda sergiledikleri sözsüz yak?nl?k davran??lar?n? (örn. gülümseme, dokunma, göz temas?) ne s?kl?kla gösterdiklerini i?aretlemeleri esas?na dayan?r.

Anahtar Kelimeler

Sözsüz davran??, ?leti?im, Psikolojik mesafe, Sosyal etkile?im, ?leti?im yeterlili?i, Mestan Küçük.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: mekucuk@anadolu.edu.tr (Mestan Küçük)

Yaz??ma Adresi: Anadolu Üniversitesi ?leti?im Bilimleri Fakültesi, Eski?ehir, Türkiye.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Uyarlama Çal??mas? Y?l?: 2017.

Ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle yazarlar?n iznine tabidir. Ticari veya klinik amaçl? kullan?mlar için sorumlu yazar Mestan Küçük ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m ücretine dair spesifik bir bilgi mevcut olmamakla birlikte, akademik amaçl? kullan?mlar?n genellikle ücretsiz oldu?u varsay?l?r.

Kaynaklar

Küçük, M. ve ?spir, N. B. (2017). Sözsüz Yak?nl?k Ölçe?i'nin Türkçe versiyonu için geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Akdeniz Üniversitesi ?leti?im Fakültesi Dergisi*, 28, 273-283. doi:10.31123/akil.437629.

Bu ölçe?e ait orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: sozsuz-yakinlik-olcegi-

ARABPSYCHOLOGY.COM

toad.pdf

Sözsüz Yak?nl?k Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte bulunmamaktad?r. Maddelerin içeri?i ve derecelendirme format? için lütfen referans makaleye (Küçük & ?spir, 2017) ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM